

Biblioteca Universitară
din Cluj Sibiu

Nepunkos Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHEVICZ ENDEE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Roosevelt politikájának boszorkányfogásai

Az amerikai Egyesült Államok az elmúlt világháború során hatalmas nyereségekre tettek szert. Politikai téren azonban nem érték el azt a célt, amelyért sikra szálltak és nem vívták ki a tengerek szabadságát. Ez a csalódás is végeredményben nagy sikert hozott számukra és a washingtoni konferencia alkalmával osztozkodhattak Anglia addigi tengeri monopóliumaiban, ami gazdasági téren elképzelhetetlen nyereséget jelentett. Amerika tehát ragyogó jövőnek tekintett elébe. A bőséges esztendők azonban elmúltak és bekövetkeztek a bibliai sóvány esztendők. Gazdasági válságok rázkodtatták meg az Unió gazdasági életét és a munkanélküliek milliói követeltek munkát, kenyeret. Csak súlyos vagyonadókkal, szigorú reformokkal sikerült újra rendet teremteni és végeredményben mégis diadalra jutott az a tanulság, hogy rossz üzlet a háború.

Ez a tanulság sem volt azonban hosszú érvényű, mert Amerika, az európai ügyektől való ideiglenes visszavonulása után, ma már ismét a beavatkozási politikát választotta. Pedig egy mértékadó politikai vezérfráter 1936 január 3-án még a következőképp nyilatkozott: „Mindenekelőtt visszautasítjuk, hogy bárkit is azzal bátorítsunk fel egy háború kezdeményezésére, hogy fegyvereket, lőszeret, vagy hadianyagot adjunk Amerikából akármelyik hadviselő fél részére is”. Az államfráter, aki ezt a nyilatkozatot tette maga Roosevelt volt, aki már akkor is a magas köztársasági elnöki méltósággal viselte. Néhány esztendő múlva azonban sok minden történt. Ugyanaz a Roosevelt, aki a semlegességi törvényt aláírta, fokról-fokra lerombolta ennek a nagyfontosságú történelmi okmányának az érvényét. Mindenekelőtt megszüntették a fegyverszállítási tilalmat, azután határozott formában megszavazták Anglia számára a megsegítési törvényt, ma pedig már Amerika is behozta az általános védkötelezettséget, a maga számára is a leggyorsabb útemben fegyverkezik.

Amerika készülődése mindenestre hosszú ideig a semlegesség bórancu minőségével volt betakarva és így sodródott lassan-lassan a háború peremére, jóformán anélkül, hogy észrevette volna a veszélyt, amely fenyegeti. Boszorkányos ügyességgel folyt ez a veszedelmes játék, az kétségtelen. A propaganda az első időkben óvakodott a nyílt színvallástól, nehogy az amerikai nép észrevegye, hogy ezek a furfangos műveletek napról napra jobban a háború felé sodorják. Eleinte mindig csak arról volt szó, hogy az európai fejlemények Amerikát is fenyegetik, ennél fogva Amerikának meg kell védenie határait. Később azonban kiderült hogy a nyugati hemiszférának nincsenek is tulajdonképeni határai, tehát akár Izland is el kell mennie Amerikának, hogy kellően védekezhesse minden meglepetés ellen.

A Monroe-doktrína így merőben új értelmezést kapott és az új ideológia révén nyitva állott az út arra, hogy az Egyesült Államok mások ügyeibe bármikor és bárhol beavatkozhasanak. Ez annál is inkább lehetséges volt, mert a legújabb magyarázatok szerint Amerika védvizei már nem annak partjai előtt vannak, hanem, ha úgy tesszük Ujfundland, Grönland, Izland, az Azori szigetek előtt, vagy akár Vladivosztóinál. A nyilvánvaló támadási szándék ilyenformán a védelem jámbor bárányi arcúlatát kapta és úgy látszott, hogy Amerika előnyomulása mind a négy világrészben, tulajdonképen csak semlegessége megerősítését szolgálja. Atlátszó szándék volt ez, amely a háborús felkészülést takarja. Roosevelt a megneműzött háborút szerja. Nemcsak a tengelyhatalmakat akarja tévhitben ringatni ez a fételhályos politika, hanem magát Angliát is. Mialatt ugyanis Amerika egyre jobban közeledik Európához, hogy az angoloknak nyújtott segítséget minél hathatósabba tegye, mindig több és több támaszpontot nyer a Karibi-tengeren, Kanadában, Ujfundlandban, Grönlandban, Izlandban, Délamerikában, Afrika nyugati partjain, de még Színgapurban is. Már pedig ezek az előretörések a legtöbb helyen egészen mélyen benyulnak az angol világbirodalom hatalmi zónájába. Ez az előnyomulás már most is sejteti, hogy hová vezet majd az események végkifejlődése. Amerika arra használja fel az európai háborút, hogy a pánamerikai imperiázmuszt kiépítse és ezáltal Amerika majdan a világ legnagyobb hatalma akar lenni. Amerika clyan hatásra igyekszik

szert tenni, hogy mellette még a legjobb esetben is, Anglia csak a második helyet foglalja el. Az amerikai segítség határát és mérvét tehát nem Anglia igényei fogják megszabni, hanem az amerikai terjeszkedés célkitűzései.

Az amerikai politika körvonalai immár kristályosan bontakoznak ki a mesterséges ködből. Amerika nem úgy akarja befejezni ezt a világháborút, mint a huszonöt év

előtti, amikor a hadinyereséges, bőséges esztendők után elkövetkeztek a ráfizetéses zürzavaros esztendők. Amerika most már eleve akar kézzilalogokat szerezni magának terjeszkedései révén. Ezért foglalják el mindenütt azokat a hadi támaszpontokat, amelyek Roosevelt elgondolásai szerint az új amerikai imperializmus gazdasági támaszpontjai lesznek a háború után.

Moszkva és Charkow a támadó német harcirepülők bombazáporában

Szentpétervár körzetében is heves harcok folynak — A német tengeri és légi haderő eddig közel tízennégy millió tonna ellenséges hajóteret sülyesztett el

A német vezéri főhadiszállás tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

Keleten a hadműveletek továbbra is sikeresen folynak.

Német harcra repülőgépek október 3-ra virradó éjszaka látható eredménnyel Moszkva katonai célpontjait és Charkowtól délkeletre fontos hadfelszerelési üzemeket bombáztak.

A német légielőerő egyik erős köteléke a legutóbbi éjszaka ismét támadást intézett New Castle hajóépítő központja ellen, az utólagos megfigyelések szerint kitűnő eredménnyel. Légi támadásokat intéztek

a sziget déli és keleti partvidékén levő hadifontosságú berendezések és több repülőtér ellen.

A Csatorna körzetében német vadászipülők kilenc, a haditengerészet egységei pedig három brit repülőgépet lőttek le.

Északafrikában német zuhanóbombázó repülőgépek október elsején Marsa Matruh és Tobruk kikötőberendezéseit bombázták. A német haditengerészet egységei a libiai partoknál három angol repülőgépet lőttek le.

Ellenséges repülőgépek sem nappal, sem éjszaka nem hatoltak birodalmi terület fölé.

A háború eddigi tartama alatt tízennégy millió tonna ellenséges hajóteret sülyesztettek el a németek

Berlinből jelentik, hogy a legutóbb közölt 683.000 tonna hajóteret elsülyesztésével a német tengeri és légi haderő a háború során eddig közel tízennégy millió tonna ellenséges hajóteret sülyesztett el. A szeptem-

ber hónapban elsülyesztett hajók tonnatartalma az augusztusi eredményekkel szemben 150.000, a júliusi eredménnyel szemben pedig 300.000 tonnával több.

A szakadatlan esőzés nem csökkenti a német offenzíva erejét

Berlinből jelenti a Rador: Katonai körökből szerzett értesülés szerint a Dnyeper és Desna összefolyásánál levő harctéren eddig

több mint tízenöt ezer járművet számláltak meg, amelyeket a német csapatok zsákmányoltak, vagy megsemmisítettek.

Ebben a számban nem szerepelnek azok a járművek, amelyeket az ellenség erdőben vagy mocsarakban hagyott el. Ezenkívül a német csapatok nyolcezer lovat is zsákmányoltak.

Berlini hírek arról is beszámolnak, hogy Szentpétervár körzetében heves harcok folynak. Az utóbbi

napok állandó esőzései sem csökkentették a német támadás erejét. A különböző frontszakaszokról érkezett jelentések szerint ugylátszik, hogy a front egész hosszában esőre fordult az időjárás.

TÖRÖK VIZEKRE MENEKÜLT SZOVJET KERESKEDELMI HAJÓK

Ankarából jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a Fekete-tengeren eddig hat szovjet kereskedelmi hajó menekült török vizekre. A szovjet hajók az Ismit-öbölben horgonyoznak.

Japán adott pillanatban közbelép

A tokiói kormány ragaszkodik a háromhatalmi egyezmény megállapodásaihoz
A moszkvai tárgyalások alkalmával Sztalinnak átadták Churchill és Roosevelt üzenetét

Berlinből jelenti a Rador: A moszkvai értekezleten résztvevő amerikai megbízott kijelentette, hogy jelenleg néhány hadianyag és benzinszállítmány érkezett Szovjetországra.

Arra a kérdésre, hogy Japán milyen magatartást tanúsított a Vladivosztokba irányított amerikai szállítmányokkal kapcsolatban, a Wilhelmstrassen kijelentették,

Japán politikája továbbra is a háromhatalmi egyezmény aláírónak közös érdeksikján mozog és bizonyos, hogy akkor, amikor az amerikai szállítmányok majd befolyásolhatnák a

háborút, Japán minden határozottságával és erejével közbelép.

Newyorkból jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség moszkvai értesülése szerint Beaverbrook lord és Harriman, átadták Sztalinnak, Churchill és Roosevelt személyes üzenetét.

AKIK MÉG MOSZKVÁBAN MARADNAK

Washingtonból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a newyorki rádió csütörtökön bejelentette, hogy az Egyesült Államok és Anglia technikai és katonai szakértői továbbra is Moszkvában maradnak.

Rendkívül érzékeny veszteségeket szenvedett a németekkel szemben a brit légierő

A „Daily Express” szerint a legkiválóbb angol repülőek elestek a légi offenzívában Amikor az angol sajtó sincs megelégedve a londoni rádióval. . .

Stockholmból jelenti a Német Távíráti Iroda: A „Daily Express” című angol lap megállapítja, hogy a légi offenzíva veszteségei különösképpen nagyok.

Az angol légierő legkiválóbb repülői — köztük Bader, Lock, Mungo-Park és Gillan — életüket veszítették.

Az offenzívát azonban még ezen az áron is folytatni kell, — fejezi be cikkét a „Daily Express”.

A „DAILY MAIL” BIRÁLATA

A Német Távíráti Iroda egy újabb stockholmi jelentése a londoni „Daily Mail” cikkével foglalkozik. A brit lap az angol propaganda módszereit bírálja és ezeket írja:

Azt nem lehet mondani, hogy tudatosan nem mondunk igazat. De aközött, hogy igazat mondunk, vagy a tényekről helytelen és célzatos hirtelítést közlünk, akkora a különbség, mint ég és föld között; s ez történik főképp a németek számára közölt angol rádióhírek tekintetében. Megrövidítve a híreket, tarkarékoskodnánk és csökkenthetnénk a nagyszámú személyzetet.

Az angol lap a továbbiakban azt kéri, vessen véget már egyszer a londoni rádió a kétes izlésű gunyolódásnak

és a nagyhangu harsonázásnak, mert az több rosszat, mint jót eredményez Anglia számára. (Rador).

Átszervezik a közeli angol hadsereget

Amszterdamból jelenti a Rador: Auchinleck tábornok, a közeli brit csapatok főparancsnoka, — mint a londoni rádió híradása közli — a Német Távíráti Iroda továbbítja, — a közeli brit hadsereg

átvezetésén fáradozik. Hír szerint Szíriának, Palesztinának, Egyiptomnak és a nyugati sivatagnak külön-külön hadseregei lesznek.

Katonatisztek és közlegények segítségével szökést kíséreltek meg az internált brit fasiszták

Milánóból jelentik: A „Corriere della Sera” című olasz lap Stockholmból érkezett tudósítása beszámol arról, hogy a Scotland Yard vezérfelügyelője a Mandszigetén internált angol fasiszták és a helyőrség tagjai közt létrejött megállapodásnak jött nyomára. Kiderült, hogy a fogságba vetett fasiszták börtö-

nükből százharmincöt méter hosszúságú alagutat vájtak a közelben lévő laktanyáig. A tisztek és közlegények támogatták a szökési kísérletet. Az alagut a laktanya egyik termének padozatánál ért véget, ahol a nyílást butorokkal fedték el. (Rador).

És mégsem mozog a Föld!

Johannes Lang német tudós cáfolja Copernicus és Galilei világregszerének helytállóságát és azt állítja, hogy a Föld mozdatlan gömb, amelynek belsejében van az egész világegyetem

Copernicus, a nagy tudományú csillagász 1507-től 1530-ig teljes huszonhárom évig beható vizsgálata és számítások alapján foglalkozott a róla elnevezett világregszer — a központ a Nap és körötte forognak a saját tengelyük körül is mozgó bolygók, így a Föld is — megalkotásával. Az új felfogás nehezen ment át a köztudatba és ellene foglaltak állást az akkori csillagászok is, akik hirdették, hogy a világegyetem központja a mozdatlanul álló Föld és körülötte jár a Nap és a többi csillag. Copernicus után száz esztendővel jött Galileo Galilei olasz természettudós, aki folytatta Copernicus megfigyeléseit és számításait és bátran hirdette annak igazságait. Azonban az elgáncsolás és üldözés ellene szegült és a vége az lett, hogy

a hetven esztendőös beteg tudóst bíróságilag kényszerítették tanainak visszavonására.

1533 június 22-én Galileo Galilei a római Santa Maria Sopra la Minerva templomban innepélyes esküvel tagadta meg mindazt, amit előzetesen a Földről és a világegyetemről hirdetett. Azonban a tudós önérzete a kicsikart eskü után csak kitört, mert a lábával dobantott és kijelentette:

— E'pur si muove! És mégis mozog!

Az elfogultsággal, rosszakarral és szüklátókörűséggel szemben Copernicus és Galilei tanai mégis győzedelmeskedtek és a tudósok is hirdetni kezdek és immer századok óta az iskolában is tanítják, hogy világregszerünk közepe a Nap és hogy Földünk, amely önmaga körül is forog, a többi bolygóval együtt szabályos elipszis alakú pályán mozog a Nap körül.

És most az ismeretlenség homályából kilép Johannes Lang német tudós és azt hirdeti, hogy Copernicus és Galilei tévedtek, mert a világegyetem egészen más, mint aminőnek ők látták és aminőnek azt a mai csillagászok az ő nyomukban állítják.

Johannes Lang szerint az ókori népek felfogása megközelítette a valóságot, mikor azt tartották, hogy a Föld lapos táncpálya és a Nap és minden csillag ennek a szolgálatában áll.

Azt mondja, hogy a Ptolomaios-féle világregszer volt a helyes, amelyet az ősegyptomiak vallottak és amelyhez hasonló volt a Zerd Aveszta írott tanúsága szerint a kihalt zende és mégis világelképzelése is. Mit mond Johannes Lang?

Szerinte az egész világegyetem egy nagy gömb

belsejében van és ez a gömb a Föld. A Földgolyó nem tömör, hanem üres. Ennek az üres Földgolyónak belső átmérője 12.750 kilométer. A Földgömb vastag kérgének belső felületén terülnek el a földrészek és a tengerek, tehát az egész Föld életnyilvánulása

nem a gömb külső felszínén történik, hanem a belsejében,

ott élnek az emberek, az összes állatok, ott nőnek az erdők, a növények és ott teremnek kalászt a buza-földön. Hogy a Földgömb kérgén túl mi van odakint, azt Johannes Lang saját bevallása szerint nem tudja és éppen úgy nem tudja azt sem, hogy a gömbkéreg minő vastag. (A szedő megjegyzése: Jó lesz a bányászoknak vigyázni, mert ha esetleg túlmélyre fúrnak, kilyukadnak a nagy semmibe!)

Az üres Földgömb közepén — mondja Johannes Lang — áll mozdatlanul a mennyboltgolyó, amelyet a Földgömb minden részéről egyaránt egyenlő erősségű vonzás és nehézkedés tart egyensúlyban. Csillagok, mint önálló égítetek, Lang szerint nincsenek.

A csillagok mozdatlanul fényfoltok, amelyek a szilárd falu mennyboltgömb külsejét tartják.

A mennyboltgömb körül mozog a Nap, a Hold és a többi bolygó, amelynek létezését Lang nem tagadja. A földrészeket a nappal és az éjjel úgy áll elő, hogy a Nap kerületi a szilárd mennyboltgömböt és a Földgömb belsejének azon a részén, amelyre a mennyboltgolyó árnyéka esik, éjszaka van, a másik részen, amelyet a Nap bevilágít, nappal. A Nap a Földgömb belső felületétől, amelyen a szárazföldek és óceánok fekszenek, mindössze 4000 kilométernyi magasságban van és nem tüzgolyó, hanem elektromos test, amely villamos sugarakat lövel a Földkéreg belsejére, ahol azok melege és világosságá válnak. A Nap nem vízszintes síkban járja körül a mennyboltgömböt,

hanem három hónaponta változó hullámvonalban és ez a magyarázata az évszakok keletkezésének.

Viszont a Földkéreg belsejének sarkaitól mindig messze van, az üres gömb belsejének egyenlítőjét mindig egyforma erővel sugározza be, ez okozza a sarkokon az állandó hideget és az egyenlítő vidékén az állandó forróságot.

Johannes Lang a maga állításainak igazolására felsorol egész csomó bizonyítást. Így elmondja, hogy

Jegyzett már visszacsatolási kölcsönt

ha a tengeren annak felszín felett nyolckilométernyi hosszúságban vízszintes vonalú mérést eszközölünk, mint a vonal közepén és ez azt igazolja, hogy a Föld felülete homorú, vagyis a gömbnek belseje. Mert ha a Föld domború, akkor az egyenes vonal két végének tíz méterrel magasabban kellene állania, mint a vonal közepének. Azt is mondja Lang, hogy az egyik észak-amerikai bánya ezerháromszáz méternyi mélységű aknájában felfüggesztett mérő ónok nem párhuzamosan függenek egymástól, de nem is hajlanak egymás felé, mint az akkor történné, ha a Föld tömör gömb volna, amelynek külső kérgén van az élet. A felfüggesztett ónok elhajlanak egymástól, ami szerinte annak bizonyítéka, hogy

a vonzás közepe a szilárd és mozdatlan mennyboltgömbben van

és az emberek minden életnyilvánulása, így a bányafúrás is, a Földgömb kérgének belső felületén megy végbe.

A szenzációs felfedezését elénk táró Johannes Lang azonban nem mondja meg, kik, hol és mikor eszközölték a tenger színe fölött a nyolc kilométeres egyenes vonalú mérést és azt is elfelejtette, hogy pontosan megnevezte azt az észak-amerikai bányát, amelyben az aknapadmalyra felfüggesztett mérő ónok nem egymás felé hajolnak, hanem minden fizikai törvény ellenére egymástól távolodnak. Johannes Lang állításainak bizonyítására még sokféle bizonyítékot is felsorol. Ha azonban ezeket a bizonyítékokat behatóbban vizsgáljuk, akkor arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy

ezek nem egyebek, mint fizikai, csillagászati és matematikai szofizmak.

Johannes Lang a maga új felfogásával a feje tetejére állít azt, amit a világegyetemről tudunk. Éppen olyan merészek az állításai, mint annak idején Copernicus és Galilei hirdetési voltak. A tudomány mai előrehaladott állása mellett azonban nem lesz képes megdönteni azt, amit cáfolni akar.

Die Hohlwelttheorie a címe Johannes Lang könyvének, amelyet a Schirmer és Mahlau frankfurti könyvkiadóvállalat bocsátott ki. Érdekes azonban, hogy ugyancsak a Majna melletti Frankfurtban ugyanennél a kiadónál megjelent P. A. Müller írónak „Und sie bewegt sich doch nicht” című regénye is. A regény már a címlapján is hirdeti, hogy

célja Lang világregszerének szépirodalmi uton való népszerűsítése.

Szóval ez a regény voltaképpen reklám. De a két könyvnek egy kiadócégnél és ugyanabban az időben való megjelenése felveti azt a kézenfekvő kérdést is: vajjon Johannes Lang könyve nem lehet-e éppen egy ügyes reklámja Müller fantasztikus regényének?

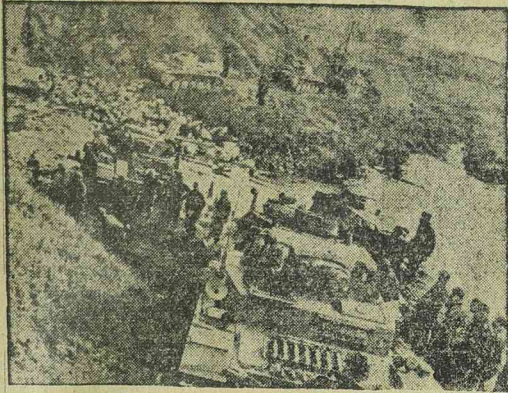
Fülegyházi András

A párisi Orient nagypáholyt szabadkőműves muzeummá alakítják át

Párisból jelenti a Rador: Dr. Fay, a francia nemzeti könyvtár igazgatója megbízatást kapott, hogy az Orient nagypáholyt volt székházában szabadkőműves muzeumot rendezzen be, mely a nagyközönség előtt kellőképp jellemezze a franciaországi szabadkőműves-ség tevékenységét.

Cigányzene mellett szívenlőtte magát

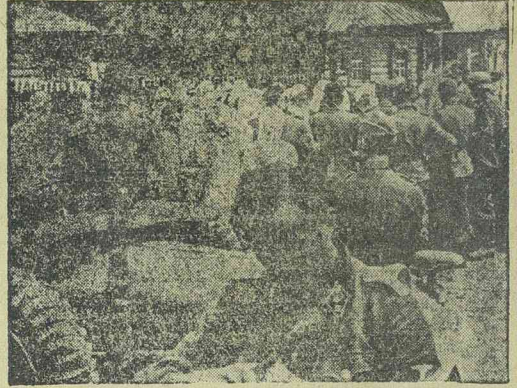
Különös módon követett el öngyilkosságot egy budapesti fiatalember, aki az egyik étteremben megvacsorázott, majd borozni kezdett és egymásután huzatta a cigányt a nótákat. Éjfél táján fizetett, ugyanakkor busás borraival adott a cigányprimásnak és megkérte, játsza el a „Csak egy kislány van a világon” című dalt. Mikor már az utolsó ütemek hangzottak, balkezelével revolvert rántott elő zsebéből és mielőtt közbeléphettek volna, mellbelőtte magát. A következő pillanatban lefordult a székről. A golyó a szívébe talált és azonnal megölte. Zsebében Putnoky István magántisztviselő nevére szóló névjegyet találtak. A harminc évesnek látszó, jobbkezére béna fiatalember valószínűleg szerelmi bánatában követte el az öngyilkosságot.

Német páncélosok a bolsevisták által felrobbantott híd mellett kelnek át egy folyón

Német katonák vidám fürdőzése

Ukrájában a lakosság örömmel fogadta a német katonákat.

Aszerb kormány intézkedései a kommunista izgatással szemben

Belgrádból jelenti a Rador: Akimovits szerb belügyminiszter megbetegedett és hatheti szabadságra utazott. A belügyminiszteri teendőket távolléte idejére Nedics Milán tábornok, miniszterelnök vette át. Ez alkalomból Nedics tábornok felhívást intézett a rend-

őrhatalóságokhoz, valamint a belügyminisztérium hatáskörébe tartozó összes közigazgatási szervekhez és felszólította őket, szálljanak szembe mindenütt, minden uton, a kommunista izgatással.

Az angol befolyásolási kísérlet nem változtatja meg a német-török gazdasági kapcsolatokat természetes és szabályszerű kialakulását

Berlinből jelenti a Rador: Szerdán a német birodalmi külügyminisztériumhoz kérdést intéztek az angol-török gazdasági megbeszélésekkel kapcsolatban. A német birodalmi külügyminisztériumban kijelentették, hogy

Németországot nem érdekli más, csak a német-török gazdasági tárgyalások. Ugyanakkor hangsúlyozták, hogy semmiféle angol befolyásolási kísérlet, semmiféle brit nyomás sem idézhet elő változást a német-török gazdasági kapcsolatok természetes és szabályszerű kifejlődésében.

Halálra ítélték Prága hazaáruló polgármesterét

Prágából jelenti a Német Távirati Iroda: Thierack dr. táblai elnök vezetése alatt, a néptörvényszék tanácsa csütörtökön halálra ítélte Klapka Ottokár úrt, Prága város volt polgármesterét, mert ellensé-

ges tevékenységet támogatott és hazaáruló cselekményekben vett részt. Ugyanakkor Klapka dr. minden polgári jogától esett. (Rador).

Északírországban

amerikai légitámaszpontok létesülnek

Stockholmból jelenti a Stefani-iroda: A „Stockholms Tidningen” című svéd lap értesülése szerint Északírországban légi támaszpontokat létesítettek az Angliából érkező amerikai repülőgépek számára. Bellfastban és más északírországi városban az összes szálló-

dák megteltek északamerikai látogatókkal és szakemberekkel, akik pihenőt tartanak, majd folytatják útjukat Anglia felé. Sok amerikai és angol munkás egyébként ezen a vidéken új légitámaszpontok építésénél dolgozik. (Rador).

Nemzetközi vasutügyi értekezlet Zágrábban

Zágrábról jelenti a Rador: Október elején nemzetközi vasutügyi értekezlet ül össze Zágrábban, melyen Olaszország, Németország, Románia, Magyarország, Bulgária, Horvátország, Szlovákia, Svédország, Törökország, Görögország, valamint az általá-

nos kormányzóság és a szerbiai katonai kormány képviselői vesznek részt. Ez alkalommal megbeszélnek a román-bolgár-török nemzetközi forgalmi kérdéseket és meghatározzák a vonatkozó vasuti díjakat is.

Angol-szovjet nyomásra Franciaország és Japán diplomáciai külképviselete távozik Iránból

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Associated Press” teheráni értesülése szerint az iráni kormány a brit és szovjet kormány nyomására visszavonta a japán külképviseletnek adott engedélyeket, melynek alapján a japán követség diplomáciai futár-szolgálatot tarthatott és sírrozott (tá-

kos írásjelekkel írt) táviratokat használhatott. Ez a hírforrás közli azt is, hogy a tokiói és vichyi kormány diplomáciai képviselőinek, angol és szovjet nyomásra, a közeljövőben el kell hagyniuk Irán fővárosát.

Anglia pénzügyi mesterkedései Irán rovására

Ankarából jelenti a Stefani-iroda: Irán lakossága már érezni kezdi az angol-szovjet megszállás „áldásait.” Míg a szovjet az ország bolsevizálásán fáradozik, az angolok az üzletre vetették magukat.

Mig eddig egy angol fontért hatvannyolc perzsa pénzegységet kellett fizetni, most ugyanezért száznegyvenet kérnek a beváltáskor, ami által az iráni pénz értéke több,

mint a felével csökkent. Ez a tény természetesen érezteti hatását a világpiacon is. Jellemző ez is arra a módra, ahogy az angolok a gyakorlatban a „népek szabadságát” értelmezik: a valóságban ugyanis nem tesznek egyebet, mint gazdaságilag kihasználják azokat az államokat, melyek fölött uralmat gyakorolnak. (Rador).

Lázadás tört ki Mosszul vidékén is

Ankarából jelenti az NTL, hogy Irakban a Mosszul-vidéken számos törzs fellázadt a jelenlegi iraki kormány ellen és ennek a vidéknek a kormányzóját meggyilkolták. Az iraki rendőrség már több mint egy hete folytat nyomozást titkos nyomda leleplezése végett. Ebben a nyomdában kormányellenes röpiratokat készítenek. A röpecédulákat nemcsak Bagdadban, hanem Irak egész területén terjesztik.

Argay György evangélikus szuperintendens Aradra költöztött

Argay György evangélikus püspök, timisoarai híveitől való megható búcsuja után működésének új színhelyére, Aradra költözött. Az egyházfőt megérkezésekor az állomáson aradi hívei üdvözölték, az aradi evangélikus egyházközség presbiteriuma és az aradi Evangélikus Nőegylet testületileg fogadta a püspököt és családját. Amikor Argay György leszállt a vonatról, Palágyi Jenő dr. egyházkerületi másodfelügyelő üdvözölte, az Evangélikus Nőegylet nevében pedig Nagy Imréné elnökön virágot nyújtott át az új szuperintendensnek és feleségének. Ezután a Luther-téren lévő püspöki palotába mentek, ahol a főpap átvette a szuperintendensi lakást. Az egyházközség átvételének időpontját még nem határozták meg, valamint azt sem, hogy az új püspök mikor mutatkozik be a templomban aradi hívei előtt.

Jegyzékváltás Afganisztán és a Szovjetunió között?

Berlinből jelenti a Rador: Külföldön olyan hírek terjedtek el, mintha Afganisztán és a Szovjet között jegyzékváltásra került volna a sor. Ezeket a híreket hivatalosan nem erősítették meg.

A telefonársaság közleménye a városközi távbeszélő összeköttetéséről

Bucurestiből jelentik: A telefonsársaság közli előfizetőivel és a nagyközönséggel, hogy az ország egész területén a városközi (interurban) távbeszélő-összeköttetés, illetve érintkezés szabályszerű. Kivételt képeznek a Bessarabiával való telefonbeszélgetések, melyek tekintetében az eddigi rendszabályok mérvadóak. A telefonsársaság mindent elkövet annak érdekében, hogy a városközi magánbeszélgetések tekintetében kielégítse a nagyközönség igényeit, ugyanakkor azonban felhívja a figyelmet arra is, hogy az interurban magán-telefonbeszélgetések — szükség esetén, felsőbb érdekből, — félbeszakíthatók.

FORUM ARAD — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

MA! A szezon legszenzációsabb filmje, az MA

Első bűn

20 CENTURY FOX legújabb sztárjával, a feltűnő szépségű feketehajú, babonázószemű

LINDA DARNELL-al

a férfi szerepekben **Roland Youg, John Payne.** Műsoron kívül a legújabb 8. sz. O. N. C. háborús híradó és az 522. sz. UFA-híradó. Előadások 3, 5, 7-15 és 9-30-kor

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timisoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Emineacu-utca 8, Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 50.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

A kékszakállú lovag

A XV. század első felében élt egy francia nemes, Gilles de Rais nevű, akit szakállának fénylő kékes fekete színe miatt Barbebleue-nek, Kékszakállnak neveztek. Kiterjedt birtokai voltak a Loire folyó mentén s nagy befolyásra tett szert. Pazarló természetű és féktelen életmódja azonban romlásba döntötte. Pénze elszórt, egészségét a dorobézolások tönkretették. Hogy a rossz anyagi viszonyait s alácsúszott egészségét megjavítsa, alkimistákhoz fordult, a középkorok ezekhez a sötét tudósaihoz, akik nemcsak aranycsinálással foglalkoztak, hanem különböző — szerintük minden betegséget gyógyító — preparátumokat is készítek. Egy alkimista, Francesco Prelati, elhitette Kékszakállal, hogy egészségét és erejét csak úgy tudja visszazerezni, ha időnként nők és gyermekek vérében megfürdik. Barbebleue megfogadta a borzalmas tanácsot. Állítólag százezer embernek a szerencsétlen nőnek és gyermeknek a száma, akiket részben erőszakkal, részben pedig csellel hegyi kastélyába vitetett. A kastély romjai a Loire melletti Champtoréban még ma is láthatók. Hosszu éveken át folytatta Kékszakáll ezeket a rettenetes üzemeket, míg végre 1440-ben minden gaztette napvilágra került s Barbebleue-t a közönséges piacán akkori szokás szerint elevenen megégették.

A történelmi hagyomány egy másik Kékszakállt is ismer: Comor-t, Poher grófját, a breton asszonygyilkost. Ez azonban ez előtt több mint ezer évvel élt s borzalmas tetteinek emléke az idők folyamán elmosódott s át meg át van szöve meszerű elemekkel. A hagyomány szerint ez a breton aróf többször nőszült s valamennyi feleségét eltette láb alól, ilyen módon kavarintva meg azoknak vagyonát. Hogy sötét lelkiismeretét megmegtassa s rémtetteinek legalább saát maga előtt magarázatát tudja adni: próbára tette valamennyi feleségét s csak akkor bilte meg, amikor a szerencsétlen nőről hiderült, hogy nem tudta a nőhát látni. Azaz az ürügyel, hogy hosszú utra, hirtelen utazik, feleségére birta várkastélyra egyik titkos termékek kulcsait, figyelmeltve őt arra, hogy olyan szoba ez, ahova ráta, a nő után kívül senkinek sem szabad belépnie. Kékszakáll aztán bizonyított feleségétől s elindult hosszú külföldi útjára — a romszét romhába. A feleség, természetesen látréte ellenére, helén a titkos szobába. Furcsa sejtései vannak — a szobában mintha az elmúlás szelleme lenne! — s amint ott támoatja, vizsgálta a régi halmilát, melletlőzött — ananis módon — női ruhák és alszertel is vannak: egyszerre ott áll előtte rejtelmes férje, Kékszakáll. — Megszegted adótt szavadat s ez anyyi, mintha a hitvesi hűséget szegted volna meg! — ezekkel a féltelmes szavakkal fogadja Kékszakáll az ijedten mentegetőző feleséget. Hiába most már minden fogadkozás, hiába sirás és könyörgő szavak: az asszony odakerül az előbbi feleségek mellé, akik valamennyien életükkel fizettek kíváncsiságukért. Végül azonban Kékszakáll is eléri végzete: abban a pillanatban, amikor a tiltott szobában utolsó feleségét, Trisine-t is meglepi, annak gyanakodó fivére rátörnek s ezt az emberi fenevadat megölik.

Hogy mi a valóság és mi a képzelet szüleménye ebben az utóbbi, Poher grófjáról szóló mondában, azt ma már nehezen lehetne megállapítani. A történelmi rémsége azonban mindenesetre élénk fényt vet és jellemző az akkori kor cselekedeteire és embereire.

— Kihallgatásuk a miniszterelnökhelyettesnél. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök október másodikán kihallgatáson fogadta Franklin Mott Gunthert, az Észak-amerikai Egyesült Államok bucarestii követét, valamint Neubacher H. meghatalmazott minisztert, német gazdaságügyi külön megbízottat és Plesing dr.-t.

A magas és az alacsony vérnyomás

A laikus közönség minden magas vérnyomást a sokvériséggel hoz kapcsolatba. Azt hiszi, csak annak van magas vérnyomása, akinek túlontul sok a vér, viszont alacsony vérnyomás ott áll elő, ahol a vérmennyiség kevesebb a normálnál. Mindkét felfogás téves. A magas vérnyomással, az a legkevésbé veszélyes eset, amikor a magas nyomás a bővériség ideje elő, mert ilyen esetben, egyszerű vércsapolás segít. Sokkal súlyosabb az eset, ha a vese megbetegedéséből ered, vagy az érfalak gyengeségéből, mely esetben

a szív túlontul megerterheltek és a szolgálatot könnyen felmondhatják.

Tudni kell ugyanis, hogy érlelmeszedéskor az érfalak törékenyekké válnak, messz rakodik le rájuk, emiatt összeszűkülnek és a szívnek kétszeres munkát jelent, ha az összeszűkültek ereken kell átnyomni a szükséges vérmennyiséget. Ezért árt a szívnek az ilyen természetű magas vérnyomás.

Az alacsony vérnyomás más természetű. Ha a szívizom megbetegszik, a szív nem képes a megfelelő nyomást kifejteni s előáll az alacsony vérnyomás. Tudjuk, hogy vér nélkül életképtelen bármelyik testrésznünk. Ha erősen elköttük valamely vétagunkat, ha a vérkeringést elvonjuk tőle, ez a vétagunk elsorvad. A szívnek tehát, akármilyen beteg, az összes erekbe bele kell pumpálnia a vért. Minél kevésbé sikerül ez neki, tehát minél beteg, annál inkább erőlködik, hogy munkáját elvégezze s ha elfárad, hogy tovább nem bírja, ez a halált jelenti. Van azután egy anyag, a mellékvese termelke, mellyel kapcsolatban ugyancsak keletkezik alacsony vérnyomás. Ha a mellékvese jól működik, egészséges és a szív sem beteg, nincs semmi baj a vérnyomással. Ha azonban a mellékvese nem termeli ki megfelelő mennyiségben azt az anyagot, amely a vérnyomást szabályozza, beáll az alacsony vérnyomás.

Téves az a felfogás, hogy az alacsony vérnyomás a kevésvériség, vagyis a vérszegénység következménye.

A legtöbbször ugyanis, ha vérszegénységről hallanak, azt hiszik, hogy a vérszegénység azt jelenti, hogy valakinek a rendszerint kevesebb mennyiségű vére van. Nem így áll a dolog. A vérszegénység nem azt jelenti, hogy kevés a vér, hanem ez a vér minőségét, összetételét határozza meg. Ezért nem szabad kapcsolatba hozni az alacsony vérnyomással. A vérszegénység azt jelenti, hogy

a vérben, a rendszerint kevesebb vörös vérszövet van.

Egy egészséges ember vérében, köbmilliméterenként 4—5 millió vörös vérttestecske van. Vérszegénység tehát akkor keletkezik, ha ezek a vörös vérttestcskék megfogyatkoznak úgy, hogy számuk, köbmilliméterenként az egy millió alá csökken. Ez a mennyiség már kevés ahhoz, hogy a

szervezet minden része elegendő oxigént szállítson. Az alacsony vérnyomás ritka betegség.

Szembetűnő ismertetőjele, a munkakészség jelentékeny csökkenése.

Az alacsony vérnyomásban szenvedő egyén, nem képes nehezebb munkára, mert egykettőre kimerül. Ezenkívül a legkisebb gyors mozgásnál, már hevesebben ver a szíve homlokát veríték önti el s végtárgjai remegni kezdenek. A gyengeség tehát a legjobb ismertetőjele. Ebből önként következik, hogy a beteg tartózkodjék minden olyan testi munkától, mely számára megerőltetést jelent és minden lelki izgalomtól. Ebben az esetben közvetlen veszélyt nem jelent a betegség, ellentétben a magas vérnyomásban szenvedőkkel, ahol az agyszékhűtés gyakori eset. Ha a beteg a szívében érez valami rendellenességet: egyszerűen kihagy a szívére vagy minden ok nélkül hevesebben dobog, feltétlen orvosi vizsgálatnak vessen alá magát.

A szív- és a vesebajon kívül, más előidézője is lehet az alacsony vérnyomásnak.

Például az erek megbetegedése.

Tudni kell ugyanis, hogy a szervezetben kétféle érhalozat van. Az egyik, az ütőérhalozat. Ezen keresztül jön ki a szívből a vér s megy szét a szervezetbe. A másik érhalozat az úgynevezett „viszér-hálózat”. Ezen keresztül megy a vér vissza a szívbé. A viszerek azok, melyeknek kékes színe van s a bőr alatt látszanak. Ezeknek a falazata három-négyeszer vékonyabb, mint az ütőereké s így könnyen kitágulnak. Viszértágulást az kaphat, aki erős, álló munkát végez s az áldott állapotban levő nők. Viszértágulást eredményezhet még a szoros harisnyakötés és a szűk cipő is. Előjelei: viszketés, görcsök, fájdalmak a lábszáron. Ha a viszert pólyázással vagy különleges hatású hordásával, esetleg a ma már annyira elterjedt sebészeti beavatkozással meggyógyítják normálissá válik az ennek következtében esetleg keletkezett alacsonyabb vérnyomás is.

Tehát az alacsony vérnyomás, mindig csak következménye valami más betegségnek,

vagyis nem ezt kell gyógyítani, hanem azt, ami létrehozta. Régen a fiatal leányok sápadtságát is a vérnyomással, vérszegénységgel hozták kapcsolatba, végül kiderült, hogy járész az akkoriban divatos fűzők befolyásolták a vérkeringést, melyet a fejlődésben levő szervezet megszínylet. Manapság ritkábban hallunk erről a betegségről, mert kimentek a divatból az egészségtelen ruhadarabok.

A vérszegénység gyógyszerre nagyon egyszerű. A májkezelés megdöntötte ennek a betegségnek a veszélyét. Aki vérszegény, egyen májat. Ez az egyetlen könnyű és izletes gyógyszer, mely biztosan gyógyít és szaporítja a vörös vérszöveteket.

— A Román Akadémia nyilvános ülése. Bucurestiből jelenti: Pénteken délután három órákor a Román Akadémia Bucurestiben nyilvános ülést tartott, mely alkalommal I. Nistor professzor „Ukrájna a moldovai krónikák tükrében” címmel tartott előadást.

— Lorkovics Mladen dr. kihallgatása a Ducenál. Rómából jelenti a Rador: Mussolini olasz miniszterelnök a Palazzo Venezia dísztermében kihallgatáson fogadta Lorkovics Mladen dr.-t, a horvát Ustasa-párt főtitkárát és két munkatársát, Herceg és Miletics párttagokat.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrendszeri, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— Gyér az utasforgalom az Amerika—Európa között közlekedő légijáraton. A legutolsó Clipper-járatnak csupán három utasa volt. Két amerikai tábornok és egy öt éves fiúcska, aki Amerikában született és most Lisszabonban tartózkodó anyjához utazott. Amióta a Clipper közlekedik, ilyen kevés utasa még nem volt.

— Adományok. A timisoarai dr. Kakuk napközi gyermekotthonjára a Puhala Sándorné tollal, szappant, süteményeket, öv. Jauner Ferencné két kosár szőlőt, Füleki és Szántay pedig paradicsomot adományozott. Gyöngyös b. cimen a Déli Hírlap útján jövevők 200 leit juttattak el szintén a napközi otthon vezetőjéhez. — Itt említjük meg, hogy szégyensorsú magyar iskolás gyermekek segélyezésére K. L. (Carpinis) ötezer leit adományozott.

— Duff Cooper folytatja körutját. Amszterdamból jelenti a Rador: A londoni rádió bementotta, hogy Duff Cooper Indiába megy, onnan pedig Burma, majd Ausztráliába utazik. Duff Cooper a közéletben nem szándékozik ellátogatni Hollandiába.

— Személyvonatok fűtése. Az államvasutak vezérigazgatósága körendeletet adott ki, mely 1941/42 évre a személyvonatok fűtésére vonatkozó utasításokat tartalmaz, melynek értelmében a személyvonatok december elsejétől március elsejéig állandóan fűtik.

— A japán császár üdvözlő távirata Franco tábornokhoz. Tokióból jelenti a Rador, hogy a japán császár a nemzeti Spanyolország államfőjét, Franco tábornokot, uralomrajutása ötödik évfordulója alkalmából üdvözlő távirattal kereste fel.

— Eljárás a romanizálási törvény kiadási ellen. Bucurestiből jelenti a Rador: Az ilfovi ügyészség megindította az eljárást Rosenstock Amália és Popovici M. bucarestii lakosok ellen, mert ki akarták játszani a vállalatok romanizálására vonatkozó törvényt. Rosenstock Amália tulajdonosa a „Lya” és „Unic” nevű bucarestii moziknak, amelyeket likvidálnia kellett volna, illetve azokat a törvény értelmében román nemzeti kereszény vezetés alá juttatni. Ez nem történt meg. A mozik tulajdonosnője megegyezett egy Popovici M. nevű férfivel, aki megfelelő összeg ellenében hajlandó volt, mint a mozik tulajdonosa szerepelni. Így Rosenstock Amália továbbra is zsebreavágta a mozik által hozott hasznot. A család azonban kitudódott és most megindult ellenük az eljárás.

— A világ legnagyobb alagútja. A japánok függetlenül a kínai háborútól és pénzügyi bajuktól — folytatják a Japán s Korea közötti tengerszorosban a világ legnagyobb alagútjának építési munkálatait. Erre a célra az első évben 15 millió yent irányoztak elő. A tenger mélysége itt átlagosan 100—120 méter, a tervezett alagút hossza 180 kilométer, elkészítését tíz évre tervezik. Az alagút úgynevezett csőalagút lesz, amelyben két vonatpár közlekedhet, de lesz külön autótúra is. A földmunkák elvégzésére nyolcezer embert rendeltek ki Mandzsuokból s az építést mindkét irányból egyszerre kezdték el. A világ eme legnagyobb alagútja Japánnak az ázsiai kontinenssel való közvetlen összeköttetését és így távoli céljainak megvalósítását célozza.

ASSISI SZENT FERENC

— **Elsőtétítési gyakorlat Aradon.** Az aradi városi égvédelmi hivatal közli a lakossággal, hogy amikor villanytelep a városi közvilágítást egymás után háromszor-négyszer rövid időre megszakítja, majd az iramot végleg kikapcsolja, a város elsőtétített zónának tekintendő és az épületekben is eloltandó minden világosság. Ugyanakkor meg kell gyújtani a légvédelmi óvóhelyre vezető bejáratot feltüntető kéklámpát. Az összes járműveknek azonnal meg kell állniuk és utjukat csak akkor folytathatják, ha lámpájukat a kellő huzattal ellátják, amely csak az előírások nagysága fényávot hagyja kiszűrődni. A rendőrség emberei, a szomszédok és a járőrök, amennyiben észreveszik, hogy a rendelkezésnek valaki nem tesz eleget, azt azonnal figyelmeztessék.

— **Gyűjtés a társadalmi segélyalapra.** Aradon a társadalmi segélyalapra szeptember elsejéig 758.556 lei gyűlt össze.

— **Új munkarend az aradi városban.** Az aradi városban október elsején új munkarendet léptettek életbe, amely a következő: hivatalos órák minden hétköznap délelőtt 8—14. kedden és pénteken délután is, fél 5—fél 8-ig.

— **Ítéletet hirdettek a svédországi kémperben.** Stockholm-ból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a göteborgi kémkedési perben kihirdették az ítéletet, amely szerint egy Strand nevű vádlottat három évi, Helströmm vádlottat másfél évi, egy svéd állampolgárságu vádlottat hat hónap, egy idegen állattal való vádlottat pedig tíz hónap kényszermunkára ítélték.

— **Átépitik az arad-gáji mozit.** Arad város vezetőségének határozata értelmében az arad-gáji mozi épületét népfürdővé, kulturházzá és gyermekotthonná alakítják át. Az átalakításra kitűzött árlejtés eredményeként a munkálatokat Böszörményi Benedek építész végzi. Itt írjuk meg, hogy a vágóhíd átalakítási munkálatait 4 millió leire a Constructia cég végezi.

— **Újabb aradi zsidó ingatlanok kisajátítása.** Az újabban kisajátított aradi zsidó ingatlanok tulajdonosai az alábbiak: Székely Margit és Kohn, Alexandri 5, dr. Képich Jakab és Vartner Irén, Maresal Averescu 2, Mairowitz Imre és Glüek Olga Duca 12, Weisz Elza és Arnold Tache Ionescu 5, Stern Gyula Ilarie Chendi 5, Klein Irén Eminescu, Károsi Jakab 29 Decembrie 14, Károsi Vilma és Pásztor Sománé 29 Decembrie 14, Glüek Malvin és Lajos Dorobantilor 6, Weisz Szidónia és Sámuel, Baritui 25, Schwartz Aladár, Eminescu 20—22, Seifeld Géza, Herskovics Armin és Emilia Greceanu 7, Kardos Miklós és Erzsébet Deseanu 9, Berg Imre Gen. Mosoiu, Holländer Emil Gen. Dragalina 16, Kovács Lórin, Mucius Scaevola 26, Gross József-cég Metianu 3, Ábrahám Berta Bul. Carol I. 37, dr. Matraný László Goldis 12, König Mária, Ödön és Béla Filipescu 7, Rosenfeld Géza Eminescu 10, Rosenfeld Pesel és Mendel Baritui 8, Harschnald Mór Romul Veliciu 17, Friedmann Simon dr. Cosma 1, Schwartz József és Jolán Bogdan 8, Lancsos Ilona dr. Suciú 66, Donáth Gyula Sirianu 20, Kleinmann Zoltán, Sercus, Szeréna és Zoltán Catedralei 7, Diamant Ida, Tampa 10, Fleiszig Alfréd V. Pop 5, Gróf Ferenc, Margit, Cogalniceanu 41—43, Luger Miklós Gen. Cernat 7, Reich Fanny, Vig Márta és Aladár Ciontea 17—19, Kerpel Vilmos és Szeréna Bucur 6, Strasser Piroksa Gen. Dragalina 34, Tausz Ilona Stefan cel Mare 10, Behn Szidónia Cosbuc 55, Behm Béla Reg. Mihai, Behm Károly Miron Costin 7, Farkas Artur Ionescu 16, Székely Olga Mucius Scaevola 14, Feiner Farkas és Mária, dr. Feiner Adrián és Salamon Borbála Ep. Radu 2, Fericeanu Eszter, Deutsch Béla és Károly és Erdős Rozália, Trib. Corches 22, Farkas Béla Anton Pan 38—40, Róth Gizella Gen. Coanda 40, Wechsler Berta Alexandrescu 54, Weisz József Popa Ioan Rusu 3, Farkas Berta Ionescu 16, Kóhn Jenő Gen. Coanda 40, Fleissig Dezső, Hirschfeld Teréz, Temmer Gizella, Penkert Etelka, Fleissig Armin és Hirschfeld Filőp, Penes Curcanu 26. A kisajátított zsidó ingatlanok volt tulajdonosainak folytatólagos névsorát legközelebbi számunkban közöljük.

— **A villámok szerepe.** A villámcsapás energiájának felhasználását sok feltaláló tűzte ki célul magának. Erdemes megemlíteni, hogy a villám önmagában is hasznos. A villámcsapásra vegyülésre kényszeríti a levegő oxigénjét és nitrogénjét és ebből ammóniák lesz. Hozzávetőleges számítás szerint a földön évente 100.000 millió kg. ammóniákat termelnek a villámok s ez az ammóniák az esőben a földre kerül s trágyázza a földet.

Szent Ferenc szenttéavatásának 1929. évi hetvenedik évfordulóját megünnepelte az egész katolikus világ. Államok, államférfiak is beálltak az ünneplők sorába. Az akkori legnagyobb államférfi: a Duce nemcsak tetteivel hódolt szent Ferenc előtt, visszaadva fiainak sorozatosan azt, amit a rövidlátó elődök elvettek. (Assisi nagy konventjét), hanem szavakban is kikiáltotta ország-világnak szent Ferenc iránti hódolatát, mikor parlamenti beszédében így emlékezett meg róla: „Il piu italiano fra i santi e piu santo fra italiani.” „A legolaszabb a szentek közül és a legszentebb az olaszok közül.” Nem mindennapi megfigyelés és történelembölcselet gyümölcse az előbb idézett mondas, Mussolini szent Ferenc korát tanulmányozva állapította meg, hogy ő mentette meg az olasz népet a teljes széteséstől, fölforgácsolódástól s ezért mint államférfi, kinek végső földi feladata nemzetet földi boldogságban látni, minden olasz közül a legszentebbnek, azaz a legtiszteletreméltóbbnak mondja őt; hogy pedig halálját is kifejezze a legolaszabb szentnek, azaz olyan szentnek ismerje el, ki legtöbbet tett hazájáért.

Szent Ferenc még régebbi keletű, a szent életrajzíróktól (szent Bonaventura) származó elnevezése: „Alter Christi in terra”, korántsem a sebhelyektől veszi eredetét, melyeket Krisztustól kapott és hordozott, hanem onnan, hogy Krisztus Evangéliumát, annak gyakorlatbavivételét a világ minden tájára küldött testvérei útján mintegy ismét kinyilatkoztatta, megkedveltette a szegényekkel, újból beteljesítve a Ker. Szent János jóslatát: „Pauperes evangelizantur.” a szegényeknek az ige hirdettetik. A szent Ferenc szabályait először megerősíteni nem akaró pápa álmában az egész Egyházat jelképező Lateráni Bazilika omladozó falait alátámasztó barátot ismeri fel az eléje járó szent Ferencben. Az ember rendszeren arról álmodik, ami éber állapotban nagy benyomással volt rá. Hogyan? IX. Gergelynek oka lett volna az Egyház összeomlása felől töprengeni, hogy ilyen rémes álmok képe zavarájké éjszaka? Akkor, mikor a pápaság hatalma teljében volt, mikor az egész ismert nyugati kultúrájának atyjának, fejének ismerte el, mikor a pápa császárokat koronázott, vagy tett le? mikor szavára az emberek százai mentek keresztelkedni a Szentföld felszabadítására? A magasan álló pápa, ki helyéről látta a kor vajdusát és az éleseszi történelemolvasó látja szent Ferenc korában az Evangélium elhomályosodásának veszedelmét.

Valóban: A császárság, melyet az Egyház és kereszténység megvédésére alkotott a pápa, Rótszakállú Frigyes császár halála után inkább ellensége

mint védője az Egyháznak.

A hűberek az egyházat és államot morzsolják szét.

Uj tényező, a város lép a mezőnyre, mely a pénz, a munka és a kereskedelem útján tömegeket sziv föl, mely magát a hűbéruraktól és az Egyháztól függetleníti, ír, olvas, számol, műveltségre tesz szert, az eddig szokásos latin nyelv helyett a neki kényelmesebb népi nyelven. A régi nyugati szerzetesek kolostorai mellett a városok is kulturközpontokká lettek. A régi szerzetesek megmaradtak monostoraik elszigeteltségében; a pénzt, utazásokat, merész kalandokat kedvelő kereskedő és iparos városiak, akiknek voltak ugyan városi papjaik, kik több, kevesebb buzgósággal és legtöbbször latinul hirdették az evangéliumot, nem mentek már fel az apátságokba békét keresni, unták a hosszúra nyújtott liturgiát. A régi, magabavonult és kontemplatív életet élő szerzetesek helyett az

Ertelegők jutottak be a városiak közé: a katonák, valdiak, kik az evangéliumi élethez való visszatéréséről, apostoli szegénységről, munkáról, kommunizmusról és az Egyház elleni lázadásról szóló tanokat hirdették. Sokan egy harmadik szövetségről, a lélek birodalmáról beszéltek, jóslatokkal és az Antikrisztus eljövételével hitegették a tömeget. A népben, mely a természetfölötti és a vallásos dolgok után vágyott, hiszen annyira mégsem volt elfoglalva, hogy ezekről ne gondolkozzon, — megvolt a hajlam a sokféle tévedés és babona követésére.

Legnagyobb volt az evangéliumi szegénység problémája. Az új életformák, egyszerűség az Evangélium szerinti alkalmazását követelték.

Hiányzott valami szent Ferenc korában, ami után a nép vágyott, aminek a hiányát olyan találat fejezi ki a magyar nép, amit valószínűleg még szent Ferenc idejében, de egész biztosan röviddel a halála után hozzá érkező ferenceseknek mondott: barát. A barát hiányzott, ki a bajokat, ha megvannak ne szítsa, hanem orvosolja. Nem csoda, ha szent Ferencet, mikor föllép és rendet teremt, a fölületes Carducci forradalmárnak nevezi. Miben különbözik szent Ferenc a forradalmártól?

Abban, hogy missziója van. Prédikálása alkalmával mindig bemondja: „En a Magaságbelinek követe vagyok”. Ő és tanítványai valóban követei, kiknek beszédét Isten megerősíti jelekkel. Ezek a jelek átvilágítanak a századok vallási és társadalmi problémáit s a legmélyebb emberi érzést sugározzák szét a lelkek birodalmában: a szeretetet... (—ozay)

— **Uj német háborus kitüntetés.** Berlinből jelenti a Rador: Hitler vezér új háborus kitüntetését létesített, amellyel a különösen fontos stratégiai haditetteket jutalmazza. A kitüntetés neve a következő: „A német kereszt háborus rendjele”. A kitüntetés aranyban vagy ezüstben lehet adományozni.

— **Orkán dühöngött ismét Japánban.** Tokióból jelenti a Rador: Japán délnyugati részében szerdán hatalmas orkán tombolt, amelyet Tokióban is éreztek. Az orkán sok ember esett áldozatul és rendkívül nagy kárt is okozott. Számos ember megsebesült. A halottak száma harminc. A telefon és távíró összeköttetés ezzel a vidékkel megszakadt. Harminckilenc halászbárka az orkán következtében hajótörést szenvedett és több kereskedelmi hajó sorsáról sem tudnak semmit.

— **Családi tragédia Vámfaluban.** Budapestről jelentik, hogy a magyarországi Vámfaluban, Széplak István állomásfőnök revolverével rálőtt feleségére és az állomáson szolgálatot teljesítő Kovács Sándorra majd maga ellen fordította a fegyvert és fölboltta magát. Az állomásfőnök meghalt; feleségének Kovács Sándornak az állapota súlyos, de az orvosok remélik, hogy az asszony életét sikerül megmenteni. Az eddigi megállapítások szerint az állomásfőnök előre felkészült tetteire, mert amikor felesége nyaralni volt, előlévészetben gyakorolta magát. Eddig nem sikerült a hatóságoknak megállapítani, hogy tettét miért követte el.

— **Tolvaj szabólegény.** Milas Gavril aradi szabómester panaszt tett a rendőrségen, hogy Reg. Ferdinand-ut 49. sz. alatt lévő munkahelyéből mintegy ötvenezer lei értékű szövetet loptak el. A rendőrség megállapította, hogy a tettes Unc Péter szabósegéd, Milas alkalmazottjával azonos, aki hosszabb idő óta fosztogatja gazdáját. A gyanúsított beismerő vallomást tett és elmondotta, hogy a szövetet értékesítette. Átadták az ügyészségnek.

— **A robbanás három nagy épületet rombadöntött Cumberlandban.** Newyorkból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy Mayland államban levő Cumberlandban hatalmas robbanás három nagy épületet rombadöntött. A romok aló eddig huszanhárom sebesültet emeltek ki, de bizonyosra veszik, hogy a romhajlmas alatt még vannak emberek. A robbanás okát nem ismerik.

— **Százhusz kilós óriás szivar.** A délamerikai dohánytermelők szövetsége Rio de Janeiróban rendezte ötvenéves fennállásának emlékére jubiláris kiállítását. A kiállítás keretén belül az ezer és ezerféle cigarettá és szivargyártmányokon kívül óriási feltűnést keltett az a hatalmas, közel három méter hosszú és 60 cm átméretű szivar, melyet a havannai dohánytermelők állítottak ki. A szivar a legfinomabb havannai dohányból készült és az előállító gyár husz napig dolgozott rajta. A dohányzás hívei bizonyára nagy érdeklődéssel nézték az óriás szivart.

Ügyeletes gyógyszertárak

Szombaton, október 4-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Kárpáti (a villamosállomással szemben), Földes (Eminescu-utca) és Rozsnyai (Avram Iancu-tér).

Mozi

Szombaton, október 3-án Aradon a mozik műsora a következő: Forum: Első bűn (amerikai film). Corso: A 18 karátos szűz (amerikai film).

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64

Előadások 5, 7:15 és 9:30-kor

Ma!

Legújabb UFA-journál

Aki mulatni, vigadni, jó kedvre derülni akar, aki igazi békebeli bájosságot, kedvességet és humort akar élvezni az nézze meg:

A 18 karátos szűz

elüti filmben Amerika legszebb színésznője: **Ann Scheridánt**

A világ legnépszerűbb gépe

Melyik a világ legnépszerűbb masinája? — Az autó — vágja rá rögtön bizonyára az egyik olvasó. — En inkább a rádió mellett szavaznék — kontráz most a másik — rádiója mégis csak több embernek van, mint gépkocsija. — No de azért ne feledkezzünk meg a gramofónról sem, azt már előbb ismerték és kedvelték, mint a rádiót. — Hohó, hát a fényképezőgép az semmi? — De ki beszél a fényképezőgépről, amikor itt van a mozi! — süvit most talán közbe egy Greta Garbo-rajongó.

Hát tévedni méltóztatik. Ha statisztikát készítenénk, nem az autó, nem a rádió, a gramofon, a fényképezőgép, de még a vetítógép sem állana első helyen népszerűség és elterjedtség dolgában. Hanem az — óra. Órája aztán mindenkinek van, vagy legalább is mindenki használja, még az is, aki nem ismeri a rádiót, vagy a motort. Mert mindezek nélkül még csak el lehet valahogy, de óra nélkül mai ember még lélegzeni sem tudna. Az időmérő eszköz a legrégibb emberi találmányok egyike, még a kerek, rugós órák is sok-sok száz esztendő múltja tekintethetnek vissza. Ha hihetünk a hagyományoknak, az első kerek-órát egy tudós pap-mechanikus: a francia Gerbert szerkesztette, ugyanaz a Gerbert, aki később II. Szilveszter pápa néven szerepelt. Zseb-órát már a XVI. század elején készített Henlein Péter nürnbergi lakatosmester; Huyghens holland természettudós pedig a XVII. században feltalálta az ingaórát. Az órákésítés korán hatalmas tudománnyá fejlődött, az órásmesterek csodálatosnál csodálatosabb órákat készítettek és csodájára jártak a strasbourgi Münster régi órájának, mely nemcsak a nap huszonnégy óráját mutatja, de a nap felkelésének és lementésének idejét, a "oldváltozásokat, a hold- és napfogyatkozások idejét, évszámokat és minden egyéb naptári számot, az évszakokat és az ünnepeket is le lehet olvasni róla. Évszámjelző keréküve olyan lassan mozog, hogy talán ezer esztendőbe telik, míg egy teljes fordulatot tesz.

Hogy pontos-e? Azt már nem tudjuk. Nem is igen valószínű, hogy ezek a régi órák, bárminő csodálatos szerkezetűek voltak is, pontosságban vetekedhetnének a mai kronometerekkel és kivált a villamos órákkal. A régiak nem rendelkeztek a gépgyártás és a finommechanika olyan tökéletes eszközeivel, mint mi s így nem is szerkeszthettek olyan finom, pontos és — ha kell — a második ezeréreszeit, sőt még rövidebb időtartamokat is mérő műszereket, mint mi. De ők akkor még nem is szorultak ilyen nagy pontosságú időmérésre.

— **Letartóztatott francia kommunisták.** Párisból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a francia újságok szerint francia környéken harmincöt kommunistát tartóztattak le. A hatóságok ezenkívül még tíz kommunista letartóztatását is elrendelték, másik harminc kommunista ellen pedig megindult a bünvádi eljárás.

— **Darlan szemleutja.** Párisból jelenti a Rador: Darlan tengernagy, miniszterelnökhelyettes csütörtökön folytatta szemleutját a megszállt francia területen. Több városban a prefektusok bemutatták a város előkelőségeit. Csütörtökön este Darlan admirális visszatért Párisba.

— **Franciaország háborús veszteségei az állatállomány tekintetében.** Párisból jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség közlése szerint Dorgeres, a földműves testület mellett működő propaganda főmegbizott kijelentette, hogy Franciaország a háború idejében 530.000 lovat, 45.000 öszvért, 15.000 bikát, 37.000 szamarat, 206.000 ökröt, 837.000 tehenet, 162.000 növendék állatot vesztett. Ezzel szemben a borjuállomány 380.000-rel növekedett. Takarmányhiány folytán egymillió 350.000 bárányt és 675.000 sertést kellett levágni.

— **Husz évig élt aludtjejen.** Kopenhágában nemrég meghalt 105 éves korában Werner Hilsöe nevű aggastyán, aki husz esztendőn keresztül semmi más táplálékot nem vett magához, mint aludtjejet. A matuzsálemi kort ennek ellenére a legfrissebb egészségben érte meg, nyolcvan éves kora óta egyetlen esetben sem volt beteg s halála előtt néhány nappal még egy nagy virágkertészet alkalmazásában állott. Halálát véletlen baleset okozta, vízmedencébe esett és megfulladt. Hozzáátartozói elmondták, hogy az aggastyán naponta egy köcsög aludtjejet evett és husz év óta semmilyen más ételhez nem nyúlt. Hilsöe Werner külön életével sokat foglalkoztak az orvosi körökben is s még az egyoldalú táplálkozás legnagyobb ellenségei is kénytelenek voltak megállapítani, hogy az ember hosszú éveken át akkor is friss erőben maradhat, ha majdnem semmi mást nem eszik, mint aludtjejet.

= KÖZGAZDASÁG =

Az új Európa-csatorna

Az Atlanti-óceán és a Fekete-tenger között tervezett közvetlen összeköttetés az európai közúti árucserére fontos utja lesz

Franciaország a nagy összeomlás után ismét magához tért. Nemcsak felépült romjaiból, hanem ma már kétségtelenül megállapítható, hogy az új nagy alkotások korszakát éli. Négy gigászi vállalkozás megvalósítását tervezik, amelyek teljesen át fogják alakítani Franciaország arculatát. Ezen vállalkozások között

első helyen áll a transz-szaharai vasúti vonal kiépítése.

Ez annál inkább időszerű, mert a gyarmatokban a gazdasági kiaknázás mindaddig meglehetősen fogyatékos volt. A középfrikai gyarmatok termékeinek értékesítése szempontjából feltétlenül szükség lett volna a saharai vasútra és az erre vonatkozó építési terv is már ötven esztendő óta elkészült. A folytonos politikálás azonban háttérbe szorította a konkrét gazdasági törekvéseket.

Elég súlyos probléma volt egyébként a saharai vasút kérdése. Ennek a vasúti vonalnak kétezer kilométeres távolságban pusztá sivatagot kell átszelnie. Ez a sivatag holt terület és a vasutársaságnak sem személyi, sem áruforgalmi haszna nem lehet e költséges vállalkozásból. A ráfizetés biztos — hangzott az ellenér, amely diadalmasodott is. Ma azonban már mindenki látja, hogyha a saharai vasutösszeköttetés már valóság lenne, úgy az anyaország sohasem jutott volna abba az élelmészeti válságba, amelyben most van.

A sivatagi vasút építését tehát megkezdték és a munkálatok kielégítő ütemben folynak.

Ugyanekkor a Niger-folyót a Nilus mintájára hatalmas gátépítkezésekkel öntözősi munkálatokra fogják be. Az első gát, amelynek építése már folyik, kétésfél kilométer hosszú. A Szaharának ezen a részén, amelyet a francia erő virágzó területté változtat most, ezer év előtt gazdag élet volt. Eme vidéken terült el a Ghana királyság és a csatornázási munkálatok révén

most egy évezred után talán majd ismét feltámad a pusztaságból a hajdani boldog, gazdag élet.

További terv a marseillei kikötő átépítése.

Itt is megkezdődtek már a munkálatok és ezeknek a befejezése után Marseille a kontinens legnagyobb kereskedelmi bázisa lesz. Legnagyobb jelentőségű azonban és Európa minden országát egyaránt érdekli az a munkálat, amely

az Atlanti-óceánt csatorna révén a Földközi-tengerrel fogja összekötni.

Franciaországot azonban ezek a belső és gyarmati ujitási távolról sem elégitik ki, mert Vichyben forognak egész Európát érdeklő elképzelések is, amelyek viszont a háború befejezése előtt, a dolog természeténél fogva nem ölthetnek testet. Az első gondolat, amelyet a Pétain-kormány helyeslőleg véleményezett, az euráziai és euafrikai autótúrhálózat, amely a három világérsz személyi és áruforgalmát lőerő-alapon fizik majd egybe. A második

az Európa-csatorna, amely az Atlanti-óceán és a Fekete-tenger közl lesz egyenes kapocs.

Ezen utóbbi vállalkozásnak részleteit most tanulmányozza a francia kormány. A Duna-medence és az Atlanti-óceán között Le Havre végállomással alapjában megvan már az összeköttetés. A Rajnát ugyanis, amely ezen rendszer központi vonala, csatorna köti egy a Sarrehoz, mint a Moselhez, Szajnához és a Dunaéhoz. A francia elgondolás szerint a meg nem felelő csatornaágak átépítendőkk lennének, másrészt pedig a nagy víziút egy új, kereskedelmi szempontból sokkal értékesebb kijáratot kapna az óceánhoz. E nagy csatornamunkálat, amely a keletről nyugatra való előnyomulás történelmi utvonálát megfordítaná, hat országot érdekel elsősorban. Az új Európa-csatorna sohasem képzelt lehetőségeket nyújt az európai közúti árucserére s az általános európai kereskedelmi felvirágzás számára.

OKTÓBER TIZENÖTÖDIKÉN KEZDŐDIK A TANÍTÁS A TANONCISKOLÁKBAN. Bucurestiből jelenti: A munkaügyi minisztérium közli, hogy a fiú- és leánytanonciskolákban a tanítás október tizenötödikén, kedden kezdődik.

Az ir kormány betiltotta az Angliába irányuló élelmiszerküldeményeket. Lisszabonból jelenti: A „Daily Express” közli, hogy az ir kormány megtiltotta, hogy a jövőben vajat, turót, tojást és szalonnát tartalmazó csomagokat küldjenek az angol katonáknak. Amióta Angliában bevezették az élelmiszerfogyasztási korlátozásokat, hetenkint háromezer ilyen csomagot küldtek az irek Nagybritanniába. (Argus)

Tenyészállatokkal frissítik fel Magyarország vadállományát. Budapestről jelenti, hogy a megállapítások szerint az elmúlt tél nagy veszteséget okozott a vadállományban. Ezért a magyar földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy az egyes megyék vadállományát tenyészállatokkal frissítik fel. A tenyésznyulakat és fácánokat a jövő év januárjában és februárjában osztják szét.

Vámmentes gyógyszerbehozatal. A hivatalos lap törvényrendeletet közöl, melynek értelmében a közegészségügyi minisztérium és a társadalombiztosító által kórházi használatra Németországban rendelt, kilencven millió lei értékű gyógyáru behozatala minden behozatali illetéktől mentesül.

Dohánykivitel Finnországba. Románia negyven ezer kilógram feldolgozatlan dohányt szállít Finnországba, melynek ellenértékét a cigarettapapír-behozatal fedezésére fordítják. (Universul)

Új olasz-bolgár kereskedelmi megállapodás. Szófiába olasz kereskedelmi bizottság érkezett, mely tárgyalásokat folytat a bolgár gazdasági és kereskedelmi élet képviselőivel, új kereskedelmi megállapodás létrehozása érdekében, mely hivatott a két ország gazdasági együttműködésének előmozdítására.

Egységes cipők Magyarországon. Budapestről jelenti, hogy kormányrendelettel kötelezték a gyárakat és iparosokat egységes cipők készítésére. A gyárak százezer, a cipészipar pedig százötvenezer pár egységes cipőt állít majd elő. Az egységes cipők Magyarországon ebben a hónapban kerülnek piacra.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.81—45.54. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.16—3.28, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.90—786.29, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

Határidő napló

OKTÓBER 10:

Kertészek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendő.

OKTÓBER 11:

Alkalmazottal dolgoztató másolóirodák a nemzetgazdasági minisztérium július 11-én kiadott 40671 számú rendelete alapján kötelesek cégüket bejegyeztetni.

OKTÓBER 12:

50 és 100 leies érmék forgalmi értéke lejár.

OKTÓBER 15:

Juh- és báránybőrök zárolásának feloldása.

Régi utlevél bélyegek érvénye lejár.

Zárolt gypajukészletek beszolgáltatásának határideje.

A behajtási pénzügyigazgatóságok megkezdik a négy és félszázalékos kamatozású „Renta unificata 1941” elnevezésű kötvények szétosztását.

**HAZAK
FÖLDEK
SZŐLŐK
MALMOK
TELKEK**

**ELADASA
VETELE
CSERÉJE**

minden árfokozatban
Hatschek ügynökség
Arad, Bul. Carol 17 (volt 48) Tel. 16-5

SPORTSEMÉNYEK

Vasárnap délelőtt nagy edzést tart a Chinezul-CAMT

Mivel már a második csütörtökön a szövetség vette igénybe a Banatul pályát, éppen akkor, amikor a Chinezul-CAMT játékosainak lenne az edzése, most ezeket a hiányokat pótolandó, vasárnap délelőtt fél-tíz órákor nagy edzést tart a Chinezul-CAMT. E célból az egyesület felhívja összes játékosainak figyelmét, hogy az edzésen feltétlenül teljes számban jelenjenek meg. A gyarkolásokat mindkét edző, Poszák és Vigh vezetik. Erre a nagy edzésre a Chinezul-

CAMT játékosainak szükségük van, mert a legutóbbi mérkőzéseken kiderült, hogy az erőnlét körül hiányok mutatkoznak. Ha a játékosok komoly sikert akarnak elérni úgy feltétlenül szükséges, hogy az erőnlétben mutatkozó hiányt kellőképp pótolják, amire éppen ezen a szabad vasárnapon van a legjobb alkalom. Ez az edzés és jövő heti keddi és csütörtöki gyakorlás jó előkészület lesz a további küzdelmekre.

„Léteznek még szabályok, vagy nem?”

A fenti címmel a bucarestii „Universul Sport” cikkét közöl, melyet közérdekű voltánál fogva mi is teljes egészében, az alábbi fordításban leközölünk:

„Az utóbbi időben — különösképp — olyan tények adódtak, amelyek teljes egészükben lerombolták az egyesületeknek a szövetségbe vetett bizalmát és valószínűleg pánikot keltett a soraikban.

Igy főleg a sűrű szabálytiprások, amelyeket maga a szövetség és az OSR követetett el és plasztikus példák illusztrált, tette azt, hogy az egyesületek nyomtatékos aggodalommal kérdezik: Vajjon léteznek-e még szabályok, vagy nem?

Mi a kérdést kiegészítjük:

Ha léteznek, akkor miért nem respektálják azokat és miért nem alkalmazzák mindenkivel szemben egyformán, miért szegik meg olyan gyakran azokat. Mert például Negrescut a Venus kiadatása nélkül, hivatalból átigazolták, de nem játszhatik a Juventusban csak hat havi kényszerpihenő után, míg Pepeleat — ugyancsak a szabályok alapján — egyáltalában nem lehet átigazolni.

De éppen a szabályoknak ez a részrehajló alkalmazása ijeszti meg az egyesületeket, amelyek már inkább kívánnák, hogy a szabályok egyáltalában ne léteznének.

Ha pedig nem léteznének, akkor az FRFA miért nem semmisíti meg a régi szabályokat és miért nem készíti újakat, előnybe részesítve azt, hogy az elintézeteket minden zsinórmérték nélkül csupán úgy, ahogy jólesik, végezzék?

Ime két helyzet, amelyek nagyobbítják a káoszt, mert káosz ez — a futballban.

A szövetségnek — és főleg a felsőbb sporthatóságnak — meg kellene érteni, hogy alapszabály és szabályzat nélkül nem működhetik normálisan egy szervezet. Egy szövetség ügyvezetése akkor helyes, ha az egyesületekre is alapozódik, de ha megvonják ezektől a lehetőséget, hogy olyan irányvonalak alapján, mint a szabályzat, együtt működjenek, akkor megszűnik — egyrészt — a harmonia és az együttműködés, — másrészt pedig — a szövetség tekintélye és az alárendeltek (egyesületek) fegyelme.

A szabályok biztosítják a tekintélyt, az összhangot, az együttműködést, fegyelmet és az alárendeltség elismerését az egyesületek részéről.

Azoknak tisztelgetben nem tartása, vagy teljes figyelmen kívül hagyása, egy intézményt alapjában rendít meg, diktatorikus rendelkezéseket provokál, amelyek pedig anarohikus következményeket vonnak maguk után.

Ezért kívánatos a szövetség részéről az a meg-

Sport-Foto-Optic
A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. MULEY-NÉJ
TIMIȘOARA
I. Str. Solderer 11

Telefon 10-19 Fióküzlet: IV. Bul. Berthelot 10

A VÖRÖS POKOL

Hoje reodorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

44

Beszélgetésünk során eljutottunk a hosszú Lubljanskája-utcába és Anna Grigorovna egyszerre csak megállott.

— Itt a kórház, — mondotta csendesen.

Karórámra néztem, amelyhez szintén Katjusa gondoskodásából jutottam még Pétervárotra.

Öt perc híjjával hét óra volt.

Majdnem egy óráig jártam Anna mellett, de ez az idő most, hogy elérkezett a bucsu ideje, csak pillanatoknak tetszett.

Anna Grigorovna kezét nyújtott, aztán meghívtó másnap délutánra magához. Majd hangosan, hogy a kapuban éppen megjelent portás jól hallhassa, így bucsuzott:

— A viszontlátásra, tavaris Juranin.

Derüs hangulatban töltöttem el az estét.

Másnap délelőtt elmentem a Kremlbe és felkerestem a nemzetgazdasági népbiztosság kirendeltségét, hogy összeírjam a Moszkva környékén levő kolostorokat.

A Kremlben nagy sürgős-forgás, szorgoskodás folyt. Nagyban tették az előkészületeket a Pétervárról Moszkvába költöző népbiztosságok és egyéb állami hivatalok elhelyezésére. Rengeteg helyiséget kiürítettek, festettek, beburorítottak.

A nemzetgazdasági kirendeltség, amely eddig — mint megtudtam — egy egész emeletet foglalt el, most egyetlen szobában zsúfolódott össze.

— Nem érünk rá magával foglalkozni, tavaris, — felelte egy papaszemes, nyurga, ószes hajú kommunista elvtárs — legjobb lesz, ha szépen, türelmesen vár egy ideig, amíg a nemzetgazdasági népbiztosság megkezdí itteni működését. Akkor majd kérje el a szükséges adatokat.

— De az én munkám sürgős.

— Sürgős? Semmi sem sürgős, tavaris. Nyicevo!

És a kezével legyintett.

Már reménytelenül menni készültem, amikor az egyik íróasztal mellől felállott egy rezes ortu tavaris és rámszólt:

— Tavaris, jöjjön csak ide. Lediktálok egy csomó kolostort. Megkezdheti azokban az összeírást addig is, amíg a nemzetgazdasági népbiztosság Moszkvába költözik és dolgozni kezd.

És pontosan tollba mondott vagy két tucatnyi kolostort, közölte, hogy melyikben voltak férfiszervezetek és melyikben apácák és kicsoda jelenleg a felügyelettel megbízott sztarec, vagy sztarecnő.

Megköszöntem az adatokat és elmentem.

Később megtudtam, hogy aki nekem azokat a pontos adatokat adta, Nyaktiráj Afanovics Govril volt. Szerzetes volt az egyik kolostorban, de részrekeskedése és egyéb kicsapongása miatt gyakran megintették, sőt többször büntetésben is részesítették. Mikor aztán kitört a kommunizmus, maga is felcsapott kommunistának. Levette a csuhát, mielőtt azt még a szovjetkormány elrendelte volna és vadházasságra lépett egy hozzája hasonló természetű elcsapott apácával. A kommunizmus alatt sem igen tudott azonban boldogulni, mert az alkoholtilalom ellenére is mindig leitta magát vodkával. Azért nem tudott felforgató elveivel érvényesülni és egyik hivatalban sem vert gyökeret. Iszákossága miatt egyik irodából a másikba helyezték.

Esztenők mulva megfordultam Szibéria északi vidékein és az egyik nyomoruságos erdei faluban egyszerre csak rongyos, vad kinézésű fadóntó állott előlem.

— Jó napot, tavaris. — röhögött — magát is idekildtük?

— Hivatalosan járok. Kicsoda maga, tavaris?

— Persze, már nem emlékszik rám. Nyaktiráj Afanovics Govril hajdani szerzetes vagyok. Moszkvában találkoztunk a nemzetgazdasági népbiztosság kirendeltségében, ahol lediktáltam tavarisnak egy csomó kolostort, hogy azokban összeírja a kincseket.

— Igen. Hogyan jutott ide?

— Hogyan? Egyszerien. Drága volt a dugva vásárolt vodka és kevés volt a pénzem. Akkor aztán önhatalmúlag kölcsön vettem pár rubelt a rámbizott

állapítás:

A régi szabályok érvényesek-e és érvényesek maradnak-e, vagy megszűntek és másokat készítenek?

Hogy mindenki tudja, milyen világban él.”

Eddig az Universul Sport, amihez nincs mit hozzáfűznünk.

Asbóth az európai tenisz-ranglista élén

A római „Littoriale” egy nagy cikk végén — amelyben felsorolja az általa végzett osztályozás indokait — az alanti tíz teniszezőből álló ranglistát állította össze:

1. Asbóth (Magyarország). 2. Romanoni (Olaszország). 3. Henkel (Németország). 4. Puncsecs (Horvátország). 5. Mitics (Horvátország). 6. Cucceli (Olaszország). 7. Schröder (Svédország). 8. Gies (Németország). 9. Del Bello (Olaszország). 10. Szigeti (Magyarország).

Az ilyen ranglisták, bármilyen pártatlan is az összeállítások szándéka, rendszerint mégsem fedik a tényleges rangsort. Mert ha más állítja össze, úgy minden bizonnyal talál olyan módszert, amellyel más eredményre jut. A fenti ranglistában is lehetne más sorrendet találni, amelyre kéllőképp lehetne indokolni. Az egyetlen vitán felülálló pont az első hely tulajdonosa, mert a magyar Asbóth kétségen kívül Európa jelenlegi legjobb teniszezője, míg a további sorrendben olyanok is helyet kaphatnának, akik az olasz lap fenti összeállításában nem szerepelnek.

Szathmerek mindenfelől

A berlini német-magyar Róma-kupa teniszmérkőzésen a német színeket, Giess, Henkel, Koch és Bararovsky gróf képviselik.

MAC—BSZKRT 8:2 (3:1), Komjádi-kupa vízilabda mérkőzés eredménye Budapesten.

A második horvát-német válogatott labdarúgó mérkőzést november 5-én Zágábban tartják meg.

Mikaëlsson új világsúcseredményét a gyaloglásban a svéd szövetség nem hitelesítette, mert a versenyt, amelyen az eredmény megszületett nem tartották szövetségi felügyelet mellett.

Német-magyar válogatott birkozó verseny lesz még az idén ősszel Bécsben.

pénzből. De a gazemberek megneszelték és rovascsolást tartottak, mielőtt a pénzt a legközelebbi fizetésből visszatehettem volna. Nagy dolgot csináltak ebből a semmiségből és a feleségemmel együtt számítottuk ide. Azóta itt vagyok. Nincsen egy kis vodka véletlenül magánál, tavaris?

Némi aprópénzt adtam neki, aztán otthagytam.

14. NYILÓ RÓZSA BOGÁNCsMEZÓN.

Megilletődéssel nyitottam be első alkalommal Anna Grigorovna Zinovjev szobájába. Kommunista házaspárnál lakott. A férfi gépgyárban dolgozott, minden üres idejét tanulásra fordította, mert mérnök akart lenni. A felesége szövődébe járt, ahol ellenőrizte, hogy az egyes munkásnők mennyi idő alatt mennyit dolgoznak. Külön jegyzékbe írta föl azokat, akik az előirt mennyiségnél többet és külön azokat, akik kevesebbet termeltek. Az előbbieket az elért többletmunkával arányos százaléku külön jutalmat kaptak. Az utóbbiaknak viszont a hiány arányában levontak az egységes munkabérből.

A házaspár — mint később megtudtam — csak külszínre volt kommunista. A férfi éppen akkor szerzte meg tanári oklevelét, amikor a kommunizmus kitört. Hiába jelentkezett állásért. Kijelentették, hogy az oktatást csakis olyanokra bizzák, akik régi, ismert kommunisták és ha nem lesz elegendő ilyen tanár egyelőre, úgy inkább egyetemet nem látott kommunista tavarisokat ültetnek a katedrákra, azonban burzsujokat nem tűrnek a tanári székekben. Majd maguk nevelnek új tanári generációt. Az ifju tanárnak nem maradt más hátra, mint hogy beiratkozott az ifju kommunisták szervezetébe, beállott gyári munkásnak és magánaton, meg esti tanfolyamok segítségével igyekezett magát átképezni mérnőkre.

Felesége egykoru volt vele, együtt jártak az egyetemre és az asszony ugyanegy napon kapta meg tanárnői oklevelét a férffel. Szintén nem jutott álláshoz. Ugyanakkor elvesztette szüleit is. Az apja magasrangu pénzügyi tisztviselő volt, akit a kommunisták azzal gyanúsítottak, hogy több millió rubel hivatalos pénzt dugott el közvetlen a szovjetdiktatura kikiáltása előtt és azt a cári uralom visszaállítóinak akarja majd átadni.

(Folytatjuk.)

Rádió

SZOMBAT, OKTÓBER 4.

Bucuresti: 7 Indulók, hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.40 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Rádióhíradó. 17.40 Előadás. 18. A rádiózenekar hangversenye. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20. Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I.: 6.40 Ébresztő, torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20: Híres párbajok (felolvasás). 10.45 Felolvasás a középkori magyar bársonyszövegről. 12.10 Beszkárt zenekar. 12.40: Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15.20 Vidák József cigányzenekara. 16.10 Ifjúsági rádió. 16.45 Hírek. 17.15 A finn nép dalaiból (hanglemezek). 17.40 Csikót nevelünk (felolvasás). 18 Weidinger Ede szalonzenekara. 18.40

Somlay Artur verseket mond. 19 Hírek. 19.30 Richard Strauss: F-dur szonáta (zongora-gordonka szám). 20.10 Kivánsághangverseny (Közreműködők: Szilvássy Margit, Rácz Vai, Cselényi József, Nagypál László, a Rádiózenekar, énekkar, Revü Táncczenekar és Oláh Kálmán cigányzenekara). 21.40 Hírek. 22.10 Hanglemezek (vidám számok). 23 Idegen nyelvű hírek. 23.25 Sovinszky László szalonzenekara Giuseppe Moretti énekel és Rácz József cigányzenekara muzsikál. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelleg és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cártan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III kerületben: Flander trafik, Piata Lahovari. IV kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Priback Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicioia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Keresek bejáró, jól főző mindenestől azonnalra. Timisoara, Str. Abrud 5. sz. (2386)

Bejárónó, románul tudó, délelőttre felvétetik. Arad, Sarmisegetusa 19. (3811)

Mindenes szakácsnő, legelsőrangú munkakerő, szobalány, valamint irodába ügyes gyakornoknál külszolgálatra felvétetik. Timisoara I., Str. Sft. Ioan 7. Földszint 10. (6101)

Azonnali belépésre keresünk: kifizetőt és tanoncot, fizetéssel. „Bapag” papírárú és dobozgyár, Timisoara III., Str. Rusu Sirianu 41. (2391)

Bejárónó, aki jól főz, azonnal felvétetik. Timisoara I., Str. Lonovici 6. II. em. 6. (2396)

Kis 2 holdas gazdaságba, községben, kerestetik házaspár, felesnek; férfi házmester legyen. Jelentkezni Timisoara III., Str. Metianu 4, földszint 5. (2395)

Keresek rögtön belépésre mindenestől szakácsnőt. Cim IV, Str. Miron Costin No. 1. I. emelet 7. (2400)

MINDENNES gazdasszonyt keres magányos ur. Csak éltesebb komoly munkást. Jó elhelyezkedés magányos nyugdíjasnak. Rövid életleírásos ajánlatokat rimmel igényekkel „Allandóság” jellegre a timisoarai kiadóba. (2399)

Ok t a t á s

Gép és gyorsíró szaktanfolyamot végzett fiatal leány, bármilyen írói alkalmazást keres. Ajánlatokat „Kezdő” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (2380)

Énekórát ad Párisban végzett énekesnő. Timisoara I., Str. General Grigorescu 1. II. em. 13. (2387)

L a k á s

Keresek 1 szoba-konyhás lakást, lehet csak egy szoba is. Házbér 400-450 lei. Olteanu Mihai, Timisoara. Parchetul Tribunalului Timis-Torontal. (6021)

Cserélek gyönyörű I. kerületi összkomfortos 4 szobás lakást, külvárosi 2 szobás, fürdőszobás lakással. Kiadó 1, 2, 7 szobás lakások és garzonierek, valamint butorozott szobák. Orich-iroda, Timisoara I., Str. Sft. Ioan 7. Telefon 43-59. (6100)

Peláns, gyermektelen nyugdíjas keres egyszobás-konyhás szép lakást, lehetőleg elő- és fürdőszobával, vagy egy kis magánházat, szükség esetén több hónapra előre fizeték. Cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. (3810)

Elegánsan butorozott szoba II. kerületi parki villában (zóna), intelligens, tisztaságszerető zsidó családnak kiadó. Erdéklődni Timisoara II., Piata Traian, Gradjel-féle trafikban. (3151)

Szépen butorozott különbejáratu szoba azonnalra kiadó. Timisoara I., Str. Milano 4, a háztulajdonosnál. (2393)

Különbejáratu butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó a IV. kerületben. Timisoara, Str. Sinkai 9. Janda. (2397)

Elegáns garcon lakást az I. kerületben keres egyedülálló ur. Cimeket „Rendes lakó” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (6020)

Nyugdíjas magántisztviselő jobb családnál butorozott szobát teljes ellátással keres. Cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. kérek. (3801)

Szépen butorozott utcai szoba fürdőszobával Piata Küttl-nél árja személyiségnek, német családnál kiadó. Bővebbet Háztulajdonosok egyesületénél. Timisoara (2402)

II. kerületben, a 3-as villamos végállomásánál, nem zónában, kiadó 2 szobás fürdőszobás kerti villalakk, szép terrasszal. Ajánlatokat „Házbér 2500 lei” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (2390)

Egy vagy két szoba butorozva, vagy anélkül azonnal kiadó. Cim: Rudolf Mosse, Arad. Str. Eminescu 8. (3790)

Adás-vétel

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, otománok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

A Tempo bizonyonyi uzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálósobát, ebédlőt, és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Házat veszek 500.000 leig, esetleg házrész. Leveleket „Sürgős házvétel” címre a timisoarai kiadóba. (2376)

Üzletházat bérbe, vagy megvételre keresek, jobb vidéken. Cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3779)

Dr. Markovits Ferencné
Kállai Ibi zenetanárnő

hegedűtanítását

október hó 1-én megkezdte,
Timisoara II., Str. Daclior 5, II.

Gyimőlesfa megrendeléseket őszi szállításra már előjegyzésbe veszek. Vitve Károly faiskolája, Cenadul Vechiu, Timis-Torontal. (3551)

Vennék 3x4 m. sárga ponyvát, kézalatt, jó minőségűt. Cim: Arad, Str. Numa Pompiliu 34. Libus szabónál. (2785)

Sütét francia hálók, politurós és világos, festve és rekamiék nagy választékban kaphatók. Arad, Calea Saguna 153. sz. (3812)

Eladó és azonnal átadó bevonulás miatt a jól bevezetett „Ferdinand” étterem és kávéház, Arad. Piata Avram Iancu 11. szám. (3808)

Belvárosi villa 3-5 millió, II. kerületi bérház 2-2 millió, hozalék 150.000 lei, gyönyörű családi ház kerttel, Doja-utca mellett, 1-6 millió, új villa 2 négyszobás lakással 2-3 millió, III. kerületben 200 holdas mintagazdaság 10 millióért azonnal, fenntartás nélküli eladó. Orich-iroda, Timisoara I., Str. Sft. Ioan 7. sz. Telefon 43-59. (6102)

Keresek megvételre jókarban levő női kerékpárt, lehetőleg Ballon-gumival, A. Winkle, Timisoara I., Str. P. Chinezul 6. szám. (2392)

Gyermekágyat keresek megvételre. Cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3803)

Antik butort, szőnyeget magas árban veszek. Telefon 39-25, délelőtt 8-10, délután 2-3 és 5-7 óra között. Csak 8 napig vagyok itt. (2398)

Jó állapotban levő iratszéknyrt megvételre keresünk. Arad, Numa Pompiliu 1. szám. (3800)

Veszek kombinált szekrényt és butort, cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Strada Eminescu 8. sz. alá kérek. (3806)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lilliomteljkrémet, lilliom-tejszappant és lilliom-pudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Írógépet, jókarban levőt, keresek. Cimeket „Írógép” jellegre Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3804)

Eladnám Oradean levő kétszobás, előszoba, fürdőszoba, konyha, éléskamra, alapincézve, udvarban külön egy szoba, konyha, előszoba uri házat. Ara itt fizetendő. Értekezni Arad, Bulevardul Carol 28. Ap. 1. (3791)

A legjobb
ökebeletetés

1

hirdetés

a Déli Hírlapban

Szalongarnitúra nagy tükörrel, ebédlő, festett gyermekszoba (2 ágygal), iratszéknyek sürgősen eladók. Megtekinthető 12-4 óráig. Timisoara, Lloyd-palota III., ajtó 18. (2382)

Varrógépet megvételre keresek. Varga, Str. Eminescu 15. Arad. (3782)

Igáskó, 12 éves, eladó. Potenz, Timisoara IV., Str. Ioan Ghica 9. (2394)

Eladó komplett kovácsműhelyberendezés, fűrögép, 2 téglahordókocsi, 4 billenőkocsi stb. Arad, Str. Andrei Muresan 15. szám. (3809)

Különbéle

taninót bérbe keresek. Stefan Livia, Belváros, Str. Buteanu 1. sz. Rom. kat. szeminárium mellett. (6028)

Kiadó, központban, irodának, mulatónak megfelelő helyiségek, valamint rakárhelyiségek. Cim: Industria Practica Romana, Arad, Str. Dr. Robu 6. Telefon 15-55. (3813)

Elveszett fekete kabátbélés Arad, a Str. Consistorului és Str. Greceanu között. Megtalálójá jutalom ellenében adja le Arad, Bul. Carol 6. Ienciu-ház, I. emelet Ap. 5. (3814)

Világos szürke gyermek-sportsapka elveszett a zsidó iskolától a Bulev. Carolig terjedő útvonalon. Megtaláló 100 lei jutalmat kap, ha leadja Bulev. Elisabeta 9. II. em. 5. szám alatt. (3807)

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” körforgógépén, Timisoara.